

KARDINALOVA HOMILIJA NA DANJOJ MISI SVETKOVINE BOŽIĆA

Zagreb, Katedrala, Božić 2012.

Liturgijska čitanja: Iz 52,7-10; Heb 1,1-6; Iv 1,1-18

Draga braćo i sestre!

1. »Dan nam sveti osvanu: Dođite, narodi, poklonite se Gospodinu jer danas siđe na zemlju svjetlost velika«, zaziv je to koji Crkva na Božić naviješta uz radosni poklik »Aleluja«, jer »Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet« (Iv 1,9). Stoga nas prorok Izaija poziva: »U Gospodnjoj hodimo svjetlosti!« (Iz 2,5).

I mi smo na ovaj sveti dan Rođenja Gospodina našega Isusa Krista došli u našu prvostolnicu, u ovu crkvu-majku svih Zagrepčana i svekolike Zagrebačke nadbiskupije, koja je prepoznatljiv znak Hrvatske, u katedralu koju rado nazivamo Stepinčevom.

Došli smo ovamo jer danas slavimo događaj koji se dogodio u povijesti, a koji je za nas kršćane temeljni događaj vjere. Papa Benedikt XVI. u svojoj najnovijoj knjizi »Djetinjstvo Isusovo« kaže: »Isus je rođen u vrijeme koje se može točno odrediti. O početku Isusova javnoga djelovanja Luka još jednom donosi iscrpan i točan vremenski nadnevak ovoga povijesnog trenutka: 15. godina vladanja cara Tiberija; k tomu se spominju i

rimski namjesnik one godine i tetrarsi Galileje, Itureje, Trahonitide i Abilene, kao i veliki svećenici (usp. Lk 3,1s).

Isus nije rođen i nije se pojavio u javnosti u neodređenom vremenu kao u mitu. On pripada vremenu koje se točno može datirati i zemljopisnome prostoru koji se točno može označiti: univerzalno i konkretno međusobno se dodiruju. U njemu je Logos, stvarateljski Smisao svih stvari, ušao u svijet. Vječni Logos postao je čovjekom, a tomu pripada kontekst mjesta u vremena« (Joseph Ratzinger - Benedikt XVI., Djetinjstvo Isusovo, str. 75).

Autor Poslanice Hebrejima u današnjem drugom čitanju preciznije opisuje Božji plan kojim je pripremljen dolazak Spasitelja: »Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove« (Heb 1, 1-2). Uz tu konkretnu stvarnost vezana je naša vjera koja duboko ulazi u povijest čovječanstva.

2. Braćo i sestre, došli smo danas u našu katedralu da razmatramo slavu Božju. Mi razmatramo, rekli bismo da zadivljeni i ganuti gledamo Božju prisutnost i njegovo djelovanje u povijesti. To je biblijski smisao riječi »slava« i »vidjesmo slavu njegovu«, slavu Božanskog djeteta koje preobražava našu egzistenciju.

Slušali smo navještaj iz Proslova Ivanova Evanđelja »Riječ tijelom postade i nastani se među nama« (Iv 1,14a). U toj tvrdnji sveti Ivan sažimlje apsolutnu novost kršćanstva. »Svjetlo istinsko« je stvarna osoba: Jedinorođenac koji dolazi od Oca. »Čovjek Isus je Riječ, vječni božanski Logos koji se nastanjuje u ovome svijetu... On dolazi od Boga. On je Bog.

Taj početak, koji je došao k nama, ustoličuje - kao početak - nov način bivanja ljudi« (Joseph Ratzinger - Benedikt XVI., Djetinjstvo Isusovo, str. 20).

S izrazom tijelo: »Riječ tijelom postade«, sveti Ivan je izabrao pojam koji dobro izražava stanje čovjeka. Vječna Riječ je počela postojati u ljudskom obličju. To je odlučujući čas u povijesti spasenja. Pojam tijelo označava u Ivanovom Evanđelju sve što je u čovjeku podložno slabosti i što završava smrću; sve što je ranjeno grijehom i što iščekuje otkupljenje.

»U Božiću slavimo Boga koji nije samo nejasna ili prihvaćena ideja. On je tijelo, u ljudskome tijelu. Baš ta istina ima posljedice za sve što čovjek doživljava, osjeća, razmišlja. Ta istina se tiče i ljudskih međuodnosa, izgrađivanja društva, osobnih i zajedničkih odluka. Ta 'tjelesnost' u kojoj se objavila Božja Mudrost i njegova Slava središnja je istina naše vjere« (Božićna poruka 2012.).

3. Drugi vatikanski koncil uči da se »utjelovljenjem Sin Božji na neki način sjedinio sa svakim čovjekom« (GS, 22). A blaženi papa Ivan Pavao II. volio je ponavljati da je čovjek put Crkve. »Taj je čovjek prvi i osnovni put Crkve, put što ga je sam Krist zacrtao, put što nepromjenjivo prolazi kroz otajstvo Utjelovljenja i Otkupljenja«, kaže Ivan Pavao II. u svojoj prvoj enciklici »Otkupitelj čovjeka« te ističe: »Na tom putu, koji vodi od Krista ka čovjeku, na tom putu, na kojem se Krist sjedinjuje sa svakim čovjekom, Crkva ni od koga ne može biti zaustavljena... Crkva po uzoru na Krista i zbog tog otajstva koje je sam njezin život, ne može ostati neosjetljiva prema svemu onome što služi istinskom dobru čovjeka, kao što ne može ostati ravnodušna prema onom što ga ugrožava« (br. 13).

To je Radosna vijest koja nas vraća na prve stranice Biblije, na stvaranje u kojem se očituje ljepota ljudske stvorenosti. Naime, od povezanosti stvaranja, Kristova utjelovljenja te njegove smrti i uskrsnuća satkana je kršćanska antropologija.

U drevnoj hrvatskoj božićnoj pjesmi: »O pastiri, čudo novo«, u trećoj kitici pjevamo: »Ljubav Božja prevelika primi pravu put čovjeka; s neba siđe dolje radi grešnika, rodi se u štali radi čovjeka«. Sve nam to vidljivo pokazuje kako je na kršćanskome antropološkom temelju građena kultura koja se prepoznaje u biću hrvatskog naroda i nacije. Od utjelovljenja i rođenja Sina Božjega čovjek i Bog su najtješnje i zauvijek združeni. Nije tu riječ o čovjeku apstraktnom, nego stvarnom kakav jest, konkretnom, povijesnom. Riječ je o svakom čovjeku, jer svaki je pojedini obuhvaćen otajstvom Otkupljenja, sa svakim pojedinim Krist se po tom otajstvu zauvijek sjedinio.

4. Krist se rodio radi čovjeka i Crkva postoji da bi bila u službi čovjeka. Stoga nas čudi kad se iznova ponavljaju već poznate parole o tome kako se Crkva miješa u područja o kojima ona nema što reći, a govori se o odgoju mladog čovjeka u našim školama. Čega se sve zadnjih dana nismo naslušali i što sve nije napisano o Katoličkoj Crkvi i vjernicima. Nismo uočili da su se mjerodavne institucije za zaštitu raznih prava i ravnopravnosti zabrinule i da su reagirale.

Koliko samo uvreda, neistina, prozivanja i ponižavanja. Slušali smo od visokih dužnosnika naše zemlje o tome da se vjernici ne smiju očitovati o nekim pitanjima u odgoju i obrazovanju, pa čak i da roditelji nemaju pravo na to; razni su ljudi predstavljajući se kao stručnjaci nastupali

pokazujući veliko nepoznavanje odnosa Crkve i znanosti, Crkve i zdravstvene skrbi, Crkve i njezine uloge u demokraciji i civilnome društvu. Retorika je to koja seže duboko u vrijeme nedavne prošlosti.

Dragi vjernici, želim jasno istaći kako o puno tema razne institucije trebaju razgovarati, susretati se, razmatrati pitanja i pronalaziti rješenja, posebno kad je riječ o temeljnim pitanjima života i čovjeka. Crkva i danas poziva odgovorne i zainteresirane na dijalog o pitanju zdravstvenog odgoja. Biskupi su nedavno pokrenuli inicijativu, ali je ostala bez odgovora. Kao Crkva pak želimo biti blizu i od pomoći vjernicima laicima, osobito roditeljima i nastavnicima, koji traže pomoć jer su zbunjeni nekim postupcima.

S druge nas se strane uvjerava da je riječ o higijeni, a ne o svjetonazoru. Pokušava nam se objasniti da ne možemo razumjeti nešto tako jednostavno; da smo zavedeni. A što zapravo tražimo? U pitanju predmeta zdravstvenoga odgoja nitko od vjernika ne samo da nije protiv zdravstvenoga i spolnog odgoja, štoviše oni ga priželjkuju i promiču.

Ali, ideologiju koja mijenja istinu o čovjeku vjernici ne žele!

Zar je zbilja tako teško o nečemu javno raspraviti, čuti mišljenja, dopustiti roditeljima da u vlastitoj odgovornosti odluče o odgoju svoje djece, poštovati demokratsku suradnju i dati mogućnost izbora? Zar je zločin nas, članova Crkve, što to tražimo? Ili je posrijedi nešto drugo. Govorom na sav glas o »zdravstvenome odgoju« ne gura li se potihom rodna ideologija? A ta je proturječna kršćanskomu – i ne samo kršćanskomu – svjetonazoru; proturječna je otajstvu Božića koji smo proslavili noćas, slušajući o rođenju Djeteta u Svetoj Obitelji i danas, slušajući o Riječi »po kojoj je sve stvoreno«.

5. Kao kršćani, svjesni smo da se danas u nekim sredinama promiče ideologija koja zahvaća šire od naše Domovine. Zato nam je drago da svoje stavove možemo ojačati stavovima pape Benedikta XVI. koji je prije četiri dana (21. prosinca 2012.), povodom čestitanja i predbožićnoga susreta s Rimskom kurijom, naglasio važnost obitelji i prijetnju njezinim temeljima.

Papa je istaknuo: »Kada je posrijedi obitelji ne radi se samo o nekome društvenome obliku, nego o pitanju samoga čovjeka – o pitanju što je čovjek i što treba učiniti da bi se bilo ljudima na pravi način... Samo u sebedarju čovjek dosiže sebe, i samo otvarajući se drugomu, drugima, djeci, obitelji, samo ako se dopusti oblikovati u trpljenju, otkriva širinu biti ljudske osobe. Odbijanjem te povezanosti nestaju i temeljni likovi ljudskoga postojanja: otac, majka, dijete«.

Navodeći francuskoga Velikoga rabina Gillesa Bernheima, Sveti Otac je upozorio da se radi o napadu na istinski oblik obitelji kojemu smo danas izloženi pod nazivom *gender*, kao nove filozofije spolnosti. Ta rodna ideologija svodi se na to da, kako kaže Papa, »spol nije više izvorna datost naravi koju čovjek treba osobno ispuniti smislom, nego društvena uloga, o kojoj se samostalno odlučuje... Očita je duboka pogrešnost te teorije i antropološke revolucije koja se u njoj nalazi. Čovjek osporava istinu da ima narav određenu svojom tjelesnošću koja obilježuje ljudsko biće. Niječe vlastitu narav i odlučuje da mu ona nije dana kao datost, nego da ju on sam stvara«. Tako papa Benedikt XVI.

6. Razvidno je da je to u dubokoj suprotnosti s kršćanskom antropologijom koja se temelji na objavljenoj istini da je Bog stvorio čovjeka kao muško i žensko. Ta je dvojnost sržna za ljudsko biće. Ako te dvojnosti muškoga i ženskoga nema, nego je dana na izbor, tada nema ni obitelji kao naravne datosti. I više od toga: djeca gube svoje mjesto, dostojanstvo i prava, te od subjekta prava postaju objektom prava. Zbog toga smo i u nas nedavno slušali o tome da netko ima pravo na dijete, a manje da dijete ima svoja prava.

U dnu se nalazi stvarna pobuna protiv Stvoritelja, protiv Boga. Papa dodaje: »U borbi za obitelj u igri je sam čovjek. I postaje očitim da tamo gdje se niječe Bog, rastače se i dostojanstvo čovjeka. Tko brani Boga, brani čovjeka«. Braćo i sestre u vjeri, snažan je to Papin vapaj koji je upućen našoj civilizaciji; vapaj sličan onima rimskih papa i našeg blaženog Alojzija Stepinca, u vrijeme totalitarizama koji su gazili sliku čovjeka, a sebe predstavljali kao božanstva.

Ta »nova filozofija« za koju Sveti Otac govori da promiče »antropološku revoluciju« stubokom se protivi velikim monoteističkim religijama, kojih su pripadnici građani Hrvatske više od 90%, a sigurni smo da i mnogi ljudi drugih svjetonazora o tome imaju slično mišljenje. Potrebno je odgajati osjetljivost savjesti, ako ne želimo dopustiti kobne posljedice. Oslonimo se na Boga i zamolimo da nam učvrsti vjeru, jer sve je više jasno da u današnjem društvu nije lako biti kršćanin, katolik, vjernik.

7. Draga braćo i sestre, dolazak Isusa Krista kao Bogočovjeka uvijek je praćen onim što je vidljivo i spoznatljivo svima. No, jednako tako u tome događaju postoji ono što je dohvatljivo i razumljivo samo vjerom. Na

ljudskoj pak razini Isusovo rođenje govori o vrijednosti vjere, o važnosti obitelji, o istini o čovjeku. Netko će reći, je li potrebno danas na Božić o svemu tome progovoriti? Ni prvi Božić u Betlehemu nije bio za svetu obitelj neka mirna idila, udaljena od konkretnog života. Blagdan Božića nas, naime, ne udaljuje od životnih pitanja, nego nam pomaže kako ih rješavati.

Stoga, i ovog Božića itekako osjećamo neizvjesnosti koje našu Domovinu muče na gospodarskom području; sve veći broj nezaposlenih, mnogi strepe da će izgubiti posao, toliki radnici rade a ne dobivaju zasluženu plaću... Sve nas to potiče na zajedničku zauzetost, na jedinstvo, međusobnu solidarnost i razboritost te na suradnju s onima koji nose najveću odgovornost za državu i društvo, jer samo sa zajedničkim naporima možemo izići iz krize koja ima šire, europske i svjetske razmjere. Po toj nakani i danas molimo. Stoga obnavljajmo sponu povjerenja, uzajamnog poštivanja i razumijevanja u našoj domovini Hrvatskoj.

Dragi vjernici, obnovljenom vjerom i nadom, zagledani u maleno Dijete u jaslama, živimo dosljedno svoj kršćanski poziv, budimo kvasac i sol ovoga svijeta, donoseći posvuda nadu i mir. Božić nas poziva na sebedarje, na zalaganje za dobro čovjeka i svijeta, na blizinu prema potrebnima, bolesnicima i patnicima.

Molimo da nas Božić obdari milošću da se osjećamo braćom i sestrama u Kristu, sinovima i kćerima jednog Oca na nebesima i da prihvatimo spasenje koje nam je došlo po Djetetu rođenom od Marije Djevice.

Svima vama i vašima, svima koji ste povezani s nama putem radija i televizije, želim čestit Božić.